

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamuse teemal „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse energiamärgistuse raamistik ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2010/30/EL”

[COM(2015) 341 final – 2015/0149 (COD)]

(2016/C 082/02)

Raportöör: Emilio FATOVIC

31. augustil 2015 otsustas nõukogu ja 15. septembril 2015 Euroopa Parlament vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 194 lõikele 2 konsulteerida Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega järgmises küsimuses:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse energiamärgistuse raamistik ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2010/30/EL”

[COM(2015) 341 final – 2015/0149 (COD)].

Asjaomase töö ettevalmistamise eest vastutav transpordi, energeetika, infrastruktuuri ja infoühiskonna sektsioon võttis arvamuse vastu 7. jaanuaril 2016.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis täiskogu 513. istungjärgul 20.–21. jaanuaril 2016 (20. jaanuari istungil) vastu järgmise arvamuse. Poolt hääletas 218, vastu hääletas 2, erapooletuks jäi 6.

1. Järeldused ja soovitused

1.1. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee toetab komisjoni ettepanekut kehtestada energiamärgistuse raamistik, kuna on veendunud, et ettepanekul võib selle nõuetekohasel rakendamisel ja ökodisaini direktiivi integreerimisel olla positiivne mõju keskkonnale, tarbijatele, ettevõtjatele ja töötajatele.

1.2. Komitee leiab, et ettepanekus käsitletakse peamisi kehtivate õigusnormidega seotud probleeme, sealhulgas õigusnormide tõhus kohaldamine, tulemuslik turujärelevalve ning tarbijate õigus saada selget, arusaadavat ja võrreldavat teavet. Komitee kutsub komisjoni üles jätkama senist tööd energiatõhususe klasside standardimisel ja lihtsustamisel kõigi tooterühmade jaoks.

1.3. Komitee toetab määruse kasutamist reguleerimisvahendina direktiivi asemel, et tagada õigusakti tõhus ja ühtne rakendamine kogu Euroopas.

1.4. Komitee peab õigeks luua toodete andmebaas kui turujärelevalve tõhustamise vahend. Siiski peab komitee hädavajalikuks tugevdada müügil olevate toodete kontrollimist, et tuvastada toote iseloomulike omaduste tegelik vastavus toote märgisel toodud omadustele.

1.5. Komitee kutsub komisjoni üles looma ja rahastama ühiseid standardiseeritud koolitusi kõikidele järelevalve- ja kontrolliprotsessidesse hõlmatud töötajatele ja teistele asjaosalistele.

1.6. Komitee toetab tagasipöördumist varasema energiaklassi astmestiku juurde, mis ulatub A-st kuni G-ni, kuna see on tarbijatele kergemini mõistetav, ning rohelisest punaseni värviskaala kasutamist, mis võimaldab toote energiatõhusust paremini tuvastada.

1.7. Komitee teeb ettepaneku luua energiamärgisele uus kujundus, et vältida märgise võltsimise vastu ja vältida segaduse tekitamist tarbijate hulgas, eriti üleminekuperioodil. Komitee soovib ka jätta alles halli värviskaala energiaklasside puhul, millele uuest klassifitseerimisest või ökodisaini direktiiviga kehtestatud piirangutest tulenevalt ei vasta ükski turul olev toode.

1.8. Komitee teeb ettepaneku lisada uuele märgistusele – ka seoses CO₂-jalajäljega – muu tarbijatele tundlik teave, nagu toote minimaalne oodatav eluiga ja energiatarbimine toote kasutusea jooksul. Selline teave on äärmiselt oluline, et muuta eri klassi kuuluvad energiatooted tegelikkuses majanduslikul alusel võrreldavaks ning takistada toodete kavandatud aegumist ja see ära hoida.

1.9. Komitee on veendunud, et kui usaldada nii oluline küsimus nagu karistussüsteemi heakskiitmine eraldi igale liikmesriigile, siis soodustaks see õigusakti ebaühtlast järgimist ning määruse kasutamine direktiivi asemel muutuks kasutuks.

1.10. Komitee leiab, et EL peaks kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega hõlbustama suurema energiatõhususega toodete kättesaadavust kõige ebasoodsamas olukorras olevatele sotsiaalsetele rühmadele kütteostuvõimetusega toimetulekuks.

1.11. Komitee leiab, et pidades silmas universaalsaini põhimõtet, mille kohaselt tooted disainitakse sellisel viisil, mis muudab need kõigile inimestele kasutatavaks, peaks ka märgistus olema kõigile arusaadavam ning erilist tähelepanu tuleks pöörata puuetega inimeste vajadustele.

1.12. Komitee kutsub Euroopa Liitu üles tegutsema selle nimel, et uue märgistussüsteemiga seotud võimalikud lisakulutused ei jääks automaatselt jaemüüjate või lõpptarbijate kanda.

1.13. Komitee väljendab kahetsust selle üle, et puudub internetikaubanduse jaoks mõeldud spetsiaalne strateegia, mida aga peetakse vajalikuks, kuna tegemist on valdkonnaga, kus eeskirjade täitmine on äärmiselt puudulik. Komitee nõuab eriti kiiret tegutsemist internetiturude reguleerimiseks, kus on tuvastatud enamik energiaklassi märgistamise kohustuse rikkumisi.

1.14. Komitee märgib erimeetmete puudumist energiat tarbivate regenereeritud toodete jaoks. Komitee peab eriti vajalikuks kõnealuste toodete turustamise reguleerimist – kui neid müüakse vastavates jaekauplustes –, et mitte tekitada õiguslünki ning eelkõige edendada energiatõhususe ja ringmajanduse strateegiate suuremat integratsiooni.

1.15. Komitee kutsub Euroopa Komisjoni üles pöörama erilist tähelepanu kolmandatest riikidest imporditud toodetele, et kaitsta Euroopa tootmist ebaausa konkurentsi mis tahes vormide või pettuse eest märgiste ilmse võltsimise puhul.

1.16. Komitee leiab, et Euroopa Liit suudab saavutada oma energiatõhususe eesmärgid üksnes tarbijate aktiivse kaasamise kaudu. Seepärast nõuab ta, et organiseeritud kodanikuühiskond toetaks riikide valitsusi, et muuta teavitamis- ja teadlikkuse parandamise töö tõhusamaks ja üksikasjalikumaks, sh eraldi jaemüüjate hulgas.

1.17. Komitee toetab ettepanekut lisada kohustuslikus korras reklaamidesse iga konkreetse toote energiamärgis või juhul, kui see ei ole võimalik, vähemalt energiaklass, et anda tarbijatele paremat teavet ja parandada nende teadlikkust.

1.18. Komitee leiab, et ainult üks nädal üleminekuperioodi lõpus on liiga lühike aeg lõplikuks üleminekuks uue süsteemi järgi märgistatud toodetele. Seepärast palutakse kõnealust ajavahemikku pikendada 30 päevani.

1.19. Komitee kutsub komisjoni üles kasutama delegeeritud õigusaktide suhtes ettevaatlikumat ja kaalutletumat lähenemisviisi. Eelkõige soovitakse, et volitused oleksid selged ja määratletud, et tagatud oleks parlamendipoolne kontroll ning eelkõige, et delegeeritud õigusaktide vastuvõtmine oleks alati seotud liikmesriikide, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ning sidusrühmade tõhusa konsulteerimise ja kaasamisega.

1.20. Komitee peab mõistlikuks kavandada energiamärgistuse raamistiku hindamine kaheksa aasta pärast, kuid teeb ettepaneku anda keskpikas perspektiivis selle mõjule hinnang.

1.21. Komitee arvates on esmatähtis määratleda üheselt mõistetav ja püsiv ümberklassifitseerimise mehhanism tagamaks, et turu tehnoloogilisest arengust tulenev edaspidine klassifitseerimine on kulutõhus, täpne ja vasturääkivusteta. Seepärast tehakse ettepanek viia ümberklassifitseerimine läbi alles siis, kui energiatõhususe klassi A tooted moodustavad vähemalt 20 % turumahust.

2. Sissejuhatus

2.1. 25. veebruaril 2015 avaldas Euroopa Komisjon energialiidu paketi, mis koosneb kolmest dokumendist:

- vastupidava energialiidu raamstrateegia ⁽¹⁾;
- teatis Euroopa Liidu seisukoha kohta, arvestades ülemaailmset kliimakokkulepet;
- teatis, milles esitatakse meetmed elektrisüsteemide 10 % ühendatuse eesmärgi saavutamiseks aastaks 2020.

2.2. Terviklikule lähenemisviisile tuginev energialiidu strateegia, mille eesmärk on parandada energiavarustuse turvalisust, jätkusuutlikkust ja konkurentsivõimet, koosneb viiest aspektist:

- energiajulgeolek, solidaarsus ja usaldus;
- täielikult integreeritud Euroopa energiaturg;
- energiatõhusus, mis aitab vähendada nõudlust;
- majanduse CO₂-heite vähendamine;
- teadusuuringud, innovatsioon ja konkurentsivõime.

2.3. Strateegia osana koostati määrus, millega kehtestatakse energiamärgistuse raamistik varasema direktiivi 2010/30/EL ⁽²⁾ tühistamiseks.

2.4. Uus energiamärgistuse raamistik on normatiivselt ühtne ökodisaini direktiiviga 2009/125/EÜ ⁽³⁾. Kliimameetmete ja energiapoliitika voliniku Miguel Arias Cañete sõnul säästab kahe õigusakti ühtne rakendamine „Euroopas 2020. aastaks sama palju energiat, kui kasutatakse igal aastal Itaalias, ehk 166 miljonit tonni naftat”, ning sellel on tugev mõju ka CO₂-heite vähendamisele.

2.5. Uues määruses arvestatakse muu hulgas kehtivate õigusaktide järelhindamiste tulemusi, kodanike ja sidusrühmadega peetud konsultatsioonide tulemusi, samuti konkreetset mõju hindamist ⁽⁴⁾.

3. Komisjoni ettepaneku kokkuvõte

3.1. Komisjoni ettepanek on koostatud esimest korda mitte enam direktiivi, vaid määruse vormis, et lihtsustada liikmesriikide ja ettevõtjate jaoks õigusraamistikku ning eelkõige tagada selles sisalduvate põhimõtete ühtne kohaldamine ja jõustamine kogu Euroopa Liidus.

3.2. Ettepanekuga nähakse ette toodete andmebaasi loomine turujärelevalve tõhustamiseks. Tootjaid kohustatakse sisestama andmed kõnelusesse andmebaasi. Oluline on rõhutada, et juba praegu peavad ettevõtjad sellise teabe esitama riikliku turujärelevalveasutuse nõudel. Sel põhjusel leiab Euroopa Komisjon, et lisakulutused ettevõtjatele peaksid olema minimaalsed ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Vt COM(2015) 80 final.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2010/30/EL, 19. mai 2010, energiamõjuga toodete energia- ja muude ressursside tarbimise näitamise kohta märgistuses ja ühtses tootekirjelduses (ELT L 153, 18.6.2010, lk 1).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/125/EÜ, 21. oktoober 2009, mis käsitleb raamistiku kehtestamist energiamõjuga toodete ökodisaini nõuete sätestamiseks (ELT L 285, 31.10.2009, lk 10).

⁽⁴⁾ SWD(2015) 139.

⁽⁵⁾ COM(2015) 341 final, seletuskirja punkt 2.3.

3.3. Ettepaneku eesmärk on muuta direktiivi 2010/30/EL alusel kehtivat energiatõhususe astmestikku kahel põhjusel:

- a) tõdeti, et energiaklasside A+ kuni A+++ puhul on märgistused vähem arusaadavad ega aita tarbijatel valida energiasäästlikumaid tooteid;
- b) kõrged energiaklassid on mitme tootekategooria puhul juba küllastunud.

Seetõttu teeb komisjon ettepaneku pöörduda tagasi eelneva astmestiku juurde, mis ulatub A-st G-ni ja mida loetakse arusaadavamaks, ning muuta seega kõikide praegu turul olevate toodete klassifikatsiooni. Energiaklassid A ja B jäetakse vabaks, et vältida kõrgete energiaklasside kohest küllastumist⁽⁶⁾. Integreerimise ja täiendamise eesmärgil nähakse märgistusel ette ka rohelisest punaseni ulatuva värviskaala kasutamine toodete suurema või väiksema energiatõhususe näitamiseks.

3.4. Ettepanekuga nähakse ette kuus kuud kestev üleminekuperiood, mille jooksul praegu müügil olevatel toodetel on kahekordne märgistus, et muuta klassifitseerimist nõuetekohaselt ilma tarbijat täiendavalt segadusse ajamata. Selles etapis peavad ka liikmesriigid korraldama kampaaniaid tarbijate teavitamiseks uuest märgistussüsteemist.

3.5. Komisjoni arvates peavad nii kontrollitegevus kui ka karistussüsteem jääma liikmesriikide pädevusse⁽⁷⁾.

3.6. Komisjonile antakse volitus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et tagada määruse nõuetekohane kohaldamine. Kõnealuse volituse võib nõukogu ja Euroopa Parlament igal ajal tühistada. Komisjon peab iga delegeeritud õigusakti puhul tagama liikmesriikide ja konkreetse tooterühma sidusrühmade esindajate tasakaalustatud osalemise. Liikmesriigid ja sidusrühmad saavad kokku selleks loodud nõuandefoorumil.

3.7. Järgmine energiamärgistuse raamistiku hindamine on kavandatud kaheksa aasta pärast. Juba turul olevate toodete märgistused vaadatakse läbi viie aasta jooksul, ent pärast määruse vastuvõtmist turule viidavate toodete ümberkvalifitseerimiseks ei ole selget ajakava määratud.

4. Üldised märkused

4.1. Komitee tervitab komisjoni ettepanekut, mis tuleneb teadmisest, et energiamärgistusel on positiivne mõju keskkonnale, tarbijatele, Euroopa ettevõtjatele ja tööhõive tasemele⁽⁸⁾.

4.2. Komitee omistab uuele märgistussüsteemile lisaks puhttehnilisele ka märkimisväärse strateegilise tähtsuse, kuna see puudutab otseselt või kaudselt energia-, sisekaubanduse, tehnoloogia arengu ja keskkonnasektorit ning säästva arengu protsesse üldisemalt.

4.3. Komitee tunnistab, et ettepanek aitab lahendada kehtivate õigusnormidega seotud põhilisi probleeme, kuigi mõnel puhul jääb puudu eesmärgikindlusest ja visioonist. Ettepanekus keskendutakse tegelikult vahetute ja tungivate probleemide lahendamisele ega kujutleta võimalikke energiamüügi ja -tootmise arenguid.

4.4. Komitee kutsub komisjoni üles jätkama senist tööd energiatõhususe klasside standardimisel ja lihtsustamisel kõigi tooterühmade jaoks. Sellel on oluline roll, et propageerida tarbijate valikulist lähenemisviisi toodete ostmisel, väärtustades parema kvaliteediga tooteid.

4.5. Komitee toetab määruse kasutamist reguleerimisvahendina direktiivi asemel, et tagada õigusakti tõhus, õigeaegne ja ühtne rakendamine kogu Euroopas. Kõnealuse vahendi sihipärane kasutamine on väga tähtis ka Euroopa tõhusa integratsiooniprotsessi seisukohast.

⁽⁶⁾ COM(2015) 341 final, artikli 7 lõige 3.

⁽⁷⁾ COM(2015) 341 final, artikli 4 lõige 5.

⁽⁸⁾ Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „Keskkonnasõbralik projekteerimine/energiat tarbivad tooted” (ELT C 112, 30.4.2004, lk 25).

4.5.1. Komitee toetab ettepanekut luua toodete andmebaas, mis on tõhusa turujärelevalve vältimatu vahend. Tuleb märkida, et tegelikult on paljudes Euroopa riikides tarbijaihendused korduvalt tõstatanud küsimuse eelmise direktiivi – direktiivi 2010/30/EL – rakendamata jätmise ning seetõttu energiatarbimise märgistusega toodete turule jõudmise kohta. Andmebaas tuleb luua, et tagada toodetele siseturul tõeliselt võrdsed konkurentsitingimused.

4.6. Komitee leiab siiski, et „andmebaasi” loomine on küll oluline, kuid mitte otsustava tähtsusega nõuetekohase turujärelevalve jaoks, ning loodab, et pädevad asutused tugevdavad müügil olevate toodete kontrollimist, et tuvastada toote iseloomulike omaduste tegelik vastavus toote märgisel toodud omadustele.

4.7. Arvestades turukontrolli ja -järelevalve ülimalt tehnilist iseloomu, kutsub komitee komisjoni üles looma ühiseid standardiseeritud koolitusi turujärelevalvesse ja turu kontrollimisse hõlmatud töötajatele ja teistele asjaosalistele ning eraldama selleks konkreetsed rahastamisvahendid tagamaks, et kõikides liikmesriikides saaks määrust rakendada piisavalt kiiresti ja tõhusalt.

4.8. Komitee nõustub otsusega pöörduda tagasi eelneva astmestiku juurde, mis ulatub A-st G-ni, kuna see on tarbijatele arusaadavam. Komitee rõhutab, et näiteks energiaklassiga A+++ ja A+ külmiku energiatarbimise erinevus on 42 %, kuid praegune märgistussüsteem ei võimalda kohe aru saada erinevusest energiatõhususe ja kulu osas. See tähendab, et teatud tooterühmade puhul kehtib põhimõte „rohkem maksad, vähem kulutad”, mis võimaldab tarbijatel korvata kõrgema klassiga kaasnevaid kulusid lühikese aja jooksul. See aga eeldab, et märgistus oleks selgem, arusaadavam ja võrreldavam.

4.9. Komitee on veendunud, et kõnealuse ettepaneku põhieesmärk on määruse ühtne kohaldamine kogu Euroopas, kui aga usaldada nii oluline küsimus nagu karistussüsteemi heakskiitmine igale liikmesriigile eraldi, siis soodustaks see õigusakti ebahühtlast järgimist ning määruse kasutamine direktiivi asemel muutuks kasutuks.

4.10. Üldiselt on komitee seisukohal, et sel viisil ülesehitatud uue märgistussüsteemiga võidakse tagada järgmine:

4.10.1. tarbijad saavad täpsemat, asjakohasemat ja võrreldavat teavet kõigi ELis müüdavate toodete tõhususe ja energiatarbimise kohta, mis soodustab teadlikku ja pikemas perspektiivis tasuvat ostu ning selle keskkonnasõbralikku kasutamist;

4.10.2. paraneb toodete vaba liikumine, mis tagab kõigile võrdsed võimalused. Lisaks paraneb Euroopa nende ettevõtjate konkurentsivõime, keda innustatakse tegema uuendusi, et saada kolmandatest riikidest varem turule jõudmise eelis ja suurem kasumimarginaal;

4.10.3. suureneb tööhõive tase, tingimisel et Euroopa ettevõtjad kohustuvad vältima tootmise edasist väljaviimist, mis kaudselt tähendaks Euroopa tootmise ja sisetarbimise taaselustamist.

5. Konkreetsed märkused

5.1. Komitee leiab, et uus märgistussüsteem on kehtiva õigusakti omast parem, kuid ei vasta kõigile tarbijate teavitamise vajadustele. Seetõttu soovib komitee lisada märgistele – ka seoses CO₂-jalajäljega – teabe, nagu toote minimaalne säilimisaja⁽⁹⁾ ja energiatarbimine toote kasutusea jooksul. Selline teave on äärmiselt oluline, et muuta eri klassi kuuluvad energiatooted tegelikkuses majanduslikul alusel võrreldavaks ning takistada toodete kavandatud aegumist ja see ära hoida.

⁽⁹⁾ Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „Tööstuskauba kasutusiga ja tarbija teavitamine” (ELT C 67, 6.3.2014, lk 23).

5.1.1. Kasulik lisateave, mis ei ole tarbijale hädavajalik, nagu koduautomaatika kasutamisest tulenev energia lisakulu, võiks olla kättesaadav asjaomase toodete energiatõhusust kajastava veebilehe kaudu või märgistusel oleva QR-koodi abil, nii oleks iga toode kergesti loetav tahvelarvuti või nutitelefoniga, nagu sarnasel eesmärgil on tehtud teiste kaubanduslike toodete puhul tegevuskavas „Asjade internet” ettenähtud arengu loogikat järgides⁽¹⁰⁾.

5.2. Komitee teeb ettepaneku luua energiamärgisele uus kujundus, et võidelda märgise võltsimise vastu ja vältida, eriti üleminekuperioodil, segadust tarbijate hulgas. Komitee soovib ka jätta alles halli värviskaala energiaklasside puhul, millele ei vasta ükski turul olev toode, et mitte pärssida tarbijate ostusoovi. Seda tuleks teha nii kõige madalamate klasside puhul, kus tooted on turult kõrvaldatud ökodisaini direktiivi alusel, kui ka kõige kõrgemate klasside puhul, kuhu turul olevad tooted veel ei küündi või kus tooted puuduvad klassifitseerimise muutmise protsessi mõjul.

5.3. Komitee tuleb komisjonile meelde eelkõige küttestuvõimetust, mis puudub enam kui 50 miljonit inimest üle kogu ELi, mida komitee kinnitas ka oma arvamuses TEN/516⁽¹¹⁾. See tähendab, et Euroopa Liit peab vastavalt subsidiaarsuse põhimõttele lihtsustama nii palju kui võimalik suurema energiatõhususega toodete kättesaadavust ka kõige vaesematele ja kõige ebasoodsamas olukorras olevatele sotsiaalsetele rühmadele. Samal ajal peab Euroopa Liit tegutsema selle nimel, et uue märgistussüsteemiga seotud lisakulutused ei jääks automaatselt jaemüüjate või lõpptarbijate kanda.

5.3.1. Paljudes Euroopa riikides juba rakendatakse edukalt energiatoodete subsidiaarsuse ja kättesaadavuse häid tavasid. Üks võimalus on arvata tuludeklaratsioonist maha kõrgema energiaklassiga energiatoodete hind. Komitee loodab siiski, et lisaks kasulikele ja olulistele headele tavadele liikmesriikides annavad Euroopa Liit ja Euroopa Ülemkogu, arvestades eelkõige energiatõhususe probleemi tähtsust, subsidiaarsuse põhimõttele tegeliku jõu ning astuvad samme, et luua ühtne strateegia kõigi kodanike kaasamiseks nn energiarevolutsiooni.

5.4. Komitee leiab, et pidades silmas universaalsidaini põhimõtet, mille kohaselt tooted disainitakse sellisel viisil, mis muudab need kõigile inimestele kasutatavaks, peaks ka märgistus olema kõigile arusaadavam ning erilist tähelepanu tuleks pöörata puuetega inimeste vajadustele.

5.5. Komitee väljendab kahetsust selle üle, et puudub konkreetne strateegia internetikaubanduse jaoks, mille käive kasvab pidevalt ja mis on siiani üks valdkondi, kus toodete võrreldavus ja eelkõige turujärelevalve tundub olevat keerulisem ja raskem. Vastavalt vaatluskeskusele MarketWatch on vaid 23 %-l internetis müüdavatest toodetest õige märgistus. Tegemist on turgu moonutava teguriga, mis selgelt kahjustab ettevõtjaid ja tarbijaid.

5.5.1. Komitee märgib, et 1. jaanuaril 2015 jõustunud delegeeritud määrus (EL) nr 518/2014 seoses energiamõjuga toodete märgistamisega internetis ja uue määruse ettepanek ei ole omavahel piisavalt seostatud. Selles on muu hulgas sätestatud, et märgistus on kohustuslik üksnes uute ja mitte juba müügil olevate toodete puhul – viimaste jaoks on märgistus ette nähtud üksnes vabatahtlikkuse alusel. Lisaks ei lahendata selles internetiturgude probleemi, kus tarbija sageli ostab teadmatult tooteid, mida pakuvad müügiks reklaamitellijatest kolmandad osapooled, ja kus asjaomane veebileht ei vastuta väära või eksitava reklaami eest.

5.6. Komitee leiab, et ei praegune ega ka uus märgistussüsteem ei käsitle energiatarbivaid regenereeritud tooteid. Seepärast leiab ta, et nende toodete turustamise reguleerimine – iseäranis juhul, kui neid müüakse vastavates jaekauplustes – on õige ja vajalik õiguslünkade vältimiseks ning parema integratsiooni edendamiseks ökodisaini direktiivi ja komisjoni teatise „Ringmajanduse suunas”⁽¹²⁾ vahel. Komitee rõhutab juba varem vastu võetud seisukohti kavandatud aegumise vastu ning toetab kestvamate ja vastupidavamate toodete turustamist⁽¹³⁾.

⁽¹⁰⁾ Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „Asjade Internet – Euroopa tegevuskava” (ELT C 255, 22.9.2010, lk 116).

⁽¹¹⁾ Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „ELi kooskõlastatud poliitikameetmed küttestuvõimetuse ennetamiseks ja selle vastu võitlemiseks” (ELT C 341, 21.11.2013, lk 21).

⁽¹²⁾ COM(2014) 398 final. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „Ringmajandus ELis” (ELT C 230, 14.7.2015, lk 91).

⁽¹³⁾ Vt joonealune märkus 9.

5.7. Komitee kutsub Euroopa Komisjoni üles pöörama erilist tähelepanu kolmandatest riikidest imporditud toodetele, et kaitsta Euroopa tootmist ebaausa konkurentsi mis tahes vormide eest. Komitee kutsub komisjoni üles käivitama tugeva märgiste võltsimise vastase kampaania, muutes märgised raskesti võltsitavaks, tugevdades subjektiivse ja objektiivse vastavuse kontrollimist ning karistades selge võltsingu puhul importijat toote turult kõrvaldamisega.

5.8. Komitee rõhutab, et teadlikkus toodete ostmisel ja nende kasutamisel on märkimisväärse tähtsusega ELi energiatõhususe eesmärkide saavutamiseks. Liikmesriike on õigustatult palutud etendada võtmerolli teavitamise ja teadlikkuse parandamise kampaaniates. Siiski nõuab komitee organiseeritud kodanikuühiskonna aktiivset kaasamist nii riiklikul kui ka Euroopa tasandil tõhusama ja üksikasjalikuma teabevahetuse eesmärgil, ⁽¹⁴⁾ sh eraldi jaemüüjate hulgas.

5.8.1. Komitee toetab ettepanekut lisada kohustuslikus korras reklaamidesse iga üksiku toote energiamärgis või juhul, kui see ei ole võimalik, vähemalt energiaklass, et anda tarbijatele teavet ja parandada nende teadlikkust energiatarbivate toodete ostmisel ja kasutamisel ⁽¹⁵⁾.

5.9. Komitee rõhutab vajadust vaadata läbi mõned üleminekuajaperioodi aspektid, mis on vajalik toodete klassifikatsiooni muutmiseks. Määrusega nähakse ette, et kuue kuu lõppedes piisab ühest nädalast, et minna kahekordse märgistuse süsteemilt üle üksnes uue märgistusega toodetele. See periood on tõenäoliselt liiga lühike ja ebarealistlik, mistõttu palutakse seda pikendada 30 päevani, mis on tavaliselt ettevõtjatele antav aeg toodete loendi koostamiseks.

5.10. Komitee kutsub komisjoni üles säilitama delegeeritud õigusaktide suhtes ettevaatlikumat ja kaalutletumat lähenemisviisi. Eelkõige soovitakse, et volitused oleksid selged ja määratletud, et tagatud oleks parlamendipoolne kontroll ning eelkõige, et delegeeritud õigusaktide vastuvõtmine oleks alati seotud liikmesriikide, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ning sidusrühmade tõhusa konsulteerimise ja kaasamisega ⁽¹⁶⁾.

5.11. Komitee toetab sihtotstarbelise nõuandefoorumi loomist, et seada sisse struktureeritud dialoog komisjoni, liikmesriikide ja sidusrühmade vahel.

5.12. Komitee peab mõistlikuks energiamärgistuse raamistiku hindamist kaheksa aasta pärast, kuigi loodab selle hoolikat hindamist keskpikas perspektiivis, et hinnata rakendamise üldist mõju ja tõelist seisut. Kõnealune algatus on seda enam vajalik, et arvamuses käsitletud ettepaneku eesmärk on muuta direktiiv määruseks.

5.13. Komitee arvates on esmatähtis määratleda üheselt mõistetav ja püsiv ümberklassifitseerimise mehhanism tagamaks, et turu tehnoloogilisest arengust tulenev edaspidine klassifitseerimine on kulutõhus, täpne ja vasturääkivusteta. Seepärast peab komitee vajalikuks viia ümberklassifitseerimine läbi reaalse vajaduse korral ja alles siis, kui energiatõhususe klassi A tooted moodustavad vähemalt 20 % turumahust.

Brüssel, 20. jaanuar 2016

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Georges DASSIS

⁽¹⁴⁾ Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee uuring teemal „Kodanikuühiskonna roll ELi taastuvenergia direktiivi rakendamisel”. Üldkoordineerija: Lutz Ribbe, jaanuar 2015.

⁽¹⁵⁾ COM(2015) 341 final, põhjendus 10 ja artikli 3 lõike 3 punkt a.

⁽¹⁶⁾ Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „Delegeeritud õigusaktid” (ELT C 13, 15.1.2016, lk 145).